

UUSINTAVAALIT VENÄJÄLLÄ JA TYÖVÄENLUOKAN TEHTÄVÄT

Yhä useammin tapaa esimerkkejä siitä, miten laajalle on levinnyt virheellinen käsitys vaalilakimme edellyttämästä uusintavaalista. „Nasha Zarjan” 1.—2. numerossa Dan kirjoitti, että taktiikkamme on uusintavaaleissa samanlaista kuin länsieurooppalainen taktiikka. „Zhivoje Delon” 8. numerossa Martov viittaa suoranaisesti „saksalaisiin työläisiin”, jotka ovat esimerkkinä venäläisille uusintavaaleissa noudatettavaa taktiikkaa koskevassa kysymyksessä. Aivan hiljattain Trotski kirjoitti uusintavaaleista erikoisen artikkelin, jossa sama virhe on läpikäyvä.

Virhe toistuu niin usein, että pakostakin herää ajatus: eiköhän tuo eräiden piirien „yleinen kiintyminen” faktilliseen virheeseen ole sen seurausta, *ettei haluta* ymmärtää, mitkä ovat työläisdemokraattien tehtävät taistelussa kadetteja vastaan?

Vuoden 1907 kesäkuun 3 pn lain mukaan Venäjällä *ei ole* saksalaistyyppisiä uusintavaaleja *eikä* yleensä „uusintavaaleja” sanan tarkassa merkityksessä, vaan on ainoastaan lisävaalit eli uudet vaalit. Saksassa äänestetään uusintavaaleissa vain kahdesta ehdokkaasta, jotka ensimmäisessä äänestyksessä saivat eniten ääniä. Saksassa uusintavaaleissa äänestys ratkaisee vain sen kysymyksen, kenet eniten ääniä saaneista kahdesta ehdokkaasta valitaan.

Mitään sellaista ei ole meillä. Meidän lakimme mukaan uusintavaaleissa sallitaan asettaa ehdokkaita kuinka paljon tahansa ja millaisia tahansa. Tarkasti sanoen, nämä eivät ole uusintavaaleja, vaan uudet eli toiset vaalit. Sen vuoksi on kokonaan virheellistä vedota Saksan esimerkkiin!

Uusintavaaleja koskevan lakimme peruspykälänä on „Vaaliasetuksen” 106. pykälä. Siinä sanotaan: „Alustavissa

kokouksissa valituiksi valtuutetuiksi, samoin kuin vaalikokouksissa valituiksi valitsijamiehiksi katsotaan henkilöt, joita on äänestänyt enemmän kuin puolet kokoukseen osallistujista”...

Tässä on selvästi sanottu vaadittavan alustavissa vaaleissa absoluuttista enemmistöä. Samassa pykälässä sanotaan edelleen, että jollei absoluuttista äänten enemmistöä ole saatu, niin „puuttuva määrä valitsijamiehiä” (t.s. kaikki muut paitsi absoluuttisella äänten enemmistöllä valitut) „valitaan lisävaaleissa”.

Kenet katsotaan valituksi „lisävaaleissa”? „Valituiksi katsotaan”, sanotaan saman pykälän lopussa, „ne, jotka ovat saaneet suhteellisen äänten enemmistön”.

Vuoden 1907 kesäkuun 3 p:n laissa sanotaan samaa uusintavaaleista valittaessa *välittömästi*, t.s. Pietarin, Moskovan, Odessan, Kievin ja Riian kaupungeissa. Ero on vain siinä, että sanonnan „suhteellisen äänten enemmistön” asemesta 104. pykälässä puhutaan „suurimmasta äänimäärästä”. Ja vihdoin läänien vaalikokouksissa tapahtuvaan Duuman edustajain vaaliin nähden on samaten säädetty suoritettavaksi uusintavaali — jolleivät ehdokkaat ole saaneet „enemmän kuin puolet äänistä”, t.s. absoluuttista äänten enemmistöä, jota paitsi „valituiksi katsotaan ne, jotka ovat saaneet suhteellisen äänten enemmistön” (350. pykälä).

Siis vaalilakimme ei tunne mitään saksalaisten tapaista uusintavaalia. Mikään ei voi olla sen virheellisempää kuin viittaaminen esikuvaan, saksalaisten työläisten menettelyyn. Virallisessa julkaisussa „Asetus Valtakunnanduuman vaaleista”, sisäministeriön julkaisu, Pietari, 1912, sanotaan 106. pykälään liittyvässä selitysten 14. kohdassa: „Lisävaaliin voivat osallistua myös ne, jotka eivät ottaneet osaa alustavaan vaaliin”. Tällä ei nähtävästi tarkoiteta vain uusia valitsijoita, vaan myös uusia ehdokkaita. Lain kannalta katsoen voidaan uusintavaaleissa asettaa sellainen ehdokas, jota ei asetettu alustavissa vaaleissa.

Herää kysymys, mitä poliittisia johtopäätöksiä seuraa vaalitaktiikan suhteen tästä kesäkuun 3 p:n vaaliasetuksen erikoisuudesta?

Ensimmäinen, tärkein ja yleisin johtopäätös on seuraava: meidän lakimme antaa *laajempia* mahdollisuuksia vaalisopinusten tekoon uusintavaaleissa kuin saksalaisten

vaalilaki. Saksassa voi tulla kysymykseen vain *pienemmän pahan* valitseminen: muunlaista tavoitetta eivät voi asettaa itselleen ne, jotka kärsivät tappion alustavissa vaaleissa (jota paitsi tappion kärsineiksi on katsottava ne, jotka eivät joutuneet uusintavaaliin). Sitä vastoin Venäjällä, jollei kukaan ole osoittautunut alustavissa vaaleissa voittajaksi, niin kukaan ei myöskään ole, tarkasti sanoen, kärsinyt tappiota, sillä *jokainen* voi koettaa toistamiseen onneaan uudessa ottelussa liittoutuen mitä erilaisimmalla tavalla eri liittolaisten kanssa.

Esimerkiksi Saksassa työläisehdokas ei voi uusintavaaleissa käyttää *hyväkseen*, t.s. välittömästi, porvarillisten oikeisto- ja oppositiopuolueiden välistä taistelua: hän voi tukea liberaalien oppositiota oikeistolaisten oppositiota vastaan, jos ne molemmat ovat miltei tasaväkisiä, mutta hän *itse* ei voi voittaa siinä tapauksessa, että hänen liberaalinen vastustajansa ja taantumuksellinen vastustajansa ovat tasaväkisiä. Venäjällä tämä viimeksi mainittu on mahdollista.

Tästä seuraa toinen johtopäätös. Venäjän vaalilaki antaa työläisdemokraateille *laajemmat mahdollisuudet* käydä uusintavaaleissa taistelua *liberaaleja vastaan* kuin Saksan vaalilaki. Venäjällä, kuten useimmissa Länsi-Euroopan maissakin, vaaleissa ovat voitolla kaksi vallassaolevien omistavien luokkien ryhmää (eli kaksi puolueyhmittymää): „konservaattorit” ja liberaalit, mustasotniaiset ja „oppositio”. Työläiset taistelevat *sekä* niitä *että* näitä vastaan. Samalla väestön takapajuiset kerrokset, koska niiden herääminen alkaa taistelusta feodalismia ja absolutismia vastaan eivätkä ne alussa tajua pääomanvastaisen taistelun tehtäviä, kulkevat tavallisesti melko kauan liberaalien perässä. Sen tähden työväenpuolueet, lisätessään vaikutustaan, valloittavat itselleen kannattajia useinkin enemmän liberaaleilta kuin oikeistolaisilta. Tästä johtuvat ne *kaikkien* maiden „kadettien” tavanomaiset ulkokultaiset huudot, että työväenpuolueet muka pelaavat taantumuksen pussiin, heikentävät „edistyksen yhteisvoimaa” j.n.e. y.m.s.

Saksassa työläisedustaja voi uusintavaaleissa ryhtyä taisteluun liberaalia vastaan vain silloin, kun oikeistolaiset kärsivät tappion alustavissa vaaleissa eivätkä lainkaan pääse mukaan uusintavaaliin. Venäjällä uusintavaaleissa työläisedustaja voi ja hänen siis täytyykin ryhtyä taisteluun-

liberaalia vastaan *aina, kun* oikeistolainen on alustavissa vaaleissa saanut ääniä vähemmän kuin liberaali. Toisin sanoen Saksan uusintavaaleissa työläinen voi taistella liberaalia vastaan vain „yksin yhtä vastaan”; sen sijaan Venäjällä voi myös uusintavaaleissa olla mahdollinen „kolmen kulman taistelu”, t.s. sellainen taistelu, johon osallistuvat sekä oikeistolaiset että liberaalit ja työläisedustajat. Siis Venäjällä voi uusintavaaleissa olla *enemmän* sellaisia tapauksia, jolloin työväenjoukot ovat kiinnostuneet oman ehdokkaansa läpiviennistä.

Olemme nyt tulleet kolmanteen johtopäätökseen. Venäjällä, nykyisten poliittisten jaotusten aikana, uusintavaaleissa tarjoutuu erikoisen laajoja mahdollisuuksia niin sanotulle *vasemmistoblokille* kaikissa niissä kuurioissa ja kaikissa niissä vaiheissa, missä liberaalit ovat mustasotnialaisia voimakkaampia (kun lasketaan mustasotnialaisiksi tietenkin kaikki oikeistolaiset, sekä natsionalistit että loka-kuulaiset, t.s. poikkeuksetta kaikki hallituspuolueet). Kun liberaalit ovat osoittautuneet alustavissa vaaleissa mustasotnialaisia voimakkaammiksi ja työläisehdokkaat liberaaleja heikommiksi, niin on *välttämätöntä* — sekä yleensä demokraattisten ainesten järjestämistä koskevien poliittisten tehtävien kannalta katsoen että työläisehdokkaiden Duumaan-viemisen kannalta katsoen —, että työläiset yhtyvät porvarillisten demokraattien (narodnikkien, trudovikkien j.n.e.) kanssa liberaaleja *vastaan*.

Tuleeko tällaista tapahtumaan useinkin?

Läänien vaalikokouksissa sellaista ei tule tapahtumaan kovinkaan usein; niissä tulee ehdottomasti käymään enimmäkseen sillä tavalla, että liberaalit ovat mustasotnialaisia heikompia ja siis mustasotnialaisten kaatamiseksi tarvitaan yhteistä oppositioblokkia.

Vähimmin selviä ja muotoutuneita poliittiset jaotukset ovat talonpoikaiskuuriassa; siellä poliisijärjestelmä on voimakas; valtuusmiehen, valitsijamiehen, jopa Duuman edustajaehdokkaankin kohdalta siellä tuntuu erikoisen selvästi oman todellisen „fysionomian” „salaamisen” välttämättömyys; työläisehdokkaita, puoluekannan mielessä, siellä on vähän. Tässä kuuriassa poliittisena tehtävänä on epäilemättä demokraattisten ainesten järjestäminen, taistelu liberaalis-monarkistisen porvariston vaikutusta ja ennakkoluuloja vastaan. Uusintavaalien suhteen taas on vaikea

tehdä varmoja johtopäätöksiä siitä, miten usein minkinlaisia tapauksia tulee olemaan kuin jopa siitäkään, miten laajassa mitassa (todellisuudessa) uusintavaaleja tulee yleensä olemaan.

Maanomistajien kuuriassa ja ensimmäisessä kaupunkikuuriassa demokraateilla yleensä ja varsinkin työläisdemokraateilla on liian mitätön osuus, joten siitä ei kannata puhua.

Jää siis toinen kaupunkikuuria. Siinä on melkoisesti työläisvalitsijoita ja sellaisia valitsijoita, jotka ovat lähellä työläisiä: kauppa-apulaisia, työläisiin kuuluvia asunnonvuokraajia, eläkkeensaajia j.n.e. Tällä kuurialla on edes jotain poliittisen lehdistön tapaista ja jonkinlaisia yhdistyksiä. Sanalla sanoen se on pääareenana uusintavaaleissa, joihin valitsijat itse osallistuvat. Entä miten on siinä valitsijain puolueyhmittymisen laita?

III Valtakunnanduuman toisen kaupunkikuurian valitsijamiesten puoluekantaa koskevat tiedot antavat tähän kysymykseen melko tarkan, joskin epäsuoran vastauksen. Kadettien „Retshin” (1907, 241. numero) yhteenvetojen mukaan, jotka koskevat Euroopan Venäjän 51 läänin 4.897 valitsijamiestä valitsijamiesten koko lukumäärän ollessa 5.161,— toisen kaupunkikuurian 533 valitsijamiestä jakaantui puolueittain seuraavasti: oppositioon kuului 405 (100 „vasemmistolaista”, 209 kadettia ja 96 progressistia), oikeistoon — 101 (17 maltillista, 19 lokakuulaista ja 65 oikeistolaista), puolueettomia — 21 ja puoluekanta tuntematon — 6. Ne kolme tärkeintä puolue ryhmää, jotka ottelevat nykyisissä vaaleissa, käyvät tässä selvästi ilmi: 100 demokraattia, 305 liberaalia, 101 oikeistolaista.

Liberaalit ovat enemmän kuin kolme kertaa voimakkaampia kuin oikeistolaiset, jotka voimiltaan ovat miltei tasoissa demokraattien kanssa. Selvää on, että *ylipäänsä* tässä ei voi olla edes puhetta mistään mustasotnialaisvaarasta. Selvää on edelleen, että tässä kuuriassa työläisdemokratian *päätehtävänä* on nimenomaan taistelu liberaaleja vastaan; tällainen taistelu työntyy erikoisesti etualalle nyt, kun maa on epäilemättä kauttaaltaan vasemmistolaistumassa, minkä myöntävät niin liberaalit kuin lokakuulaiset ja Purishkevitshitkin. Tietysti vaalien ensi vaiheessa työläisehdokkaiden tulee käydä vain itsenäistä taistelua, puhtaasti omin listoin. Toisessa vaiheessa, uusintavaaleissa, tulee kysy-

mykseen *useimmiten* demokraattien taistelu liberaaleja vastaan.

Käydäkseen *tätä* taistelua marxilaisten tulee uusintavaaleissa yhtyä *kaikkien* demokraattien kanssa (t.s. myös porvarillisten demokraattien, narodnikkien, trudovikkien y.m.s. kanssa) liberaaleja *vastaan*. Surullisen kuuluisan „vastuuntuntoisen opposition”, kadettien, koko menettely III Duumassa, liberaalis-monarkistisen porvariston koko politiikka ja taktiikka ja edelleen nykyinen kauppa-apulaisten keskuudessa havaittava liikehtiminen luovat erikoisen suotuisan maaperän tällaiselle työläisten järjestämien demokraattien taistelulle liberaaleja, t.s. kadettipuoluetta vastaan. Koska toinen kaupunkikuuria on uusintavaalien suhteen johtavin kuuria, niin työläisten *pää*linjana uusintavaaleissa on nimenomaan oleva: demokraattien kanssa oikeistolaisia ja liberaaleja *vastaan*.

Tulokseksi saamme sen johtopäätöksen, että likvidaattorit ja heidän puolustajansa tekevät uusintavaalien suhteen sekä „teknillisen” että poliittisen virheen. He tekevät „teknillisen” virheen sekoittaessaan Saksan uusintavaalit ja Venäjän „lisä”-vaalit eli uudet vaalit. He tekevät poliittisen virheen ja luisuvat liberaalisen työväenpolitiikan linjalle, kun he rajoittuvat puhumaan yleisiä fraaseja opposition tukemisesta oikeistolaisia vastaan. Marxilaisten yleistävä nyky-Venäjällä — työläisten järjestäminen demokraattisten ainesten etujoukoksi *sekä* oikeistolaisia *että* vastavallankumouksellista liberalismia vastaan — ja erikoinen asemamme tärkeimmässä „uusintavaali”-kuuriassa pakottavat meidät antamaan todellisuudessa toisenlaisen tunnuksen. Uusintavaaleissa on useimmiten ensiksi, ennen kaikkea toisessa kaupunkikuuriassa, mentävä kaikkien demokraattien kanssa liberaaleja ja oikeistolaisia vastaan; vasta sitten joudutaan esiintymään uusintavaaleissa yhteisenä oppositioblokkina mustasotnialaisia vastaan.

„Zvezda” № 25 (61),
huhtikuun 3 pnä 1912
Allekirjoitus: M. Sh.

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstin mukaan